

Masarykova univerzita

Ekonomicko-správní fakulta



FOREX

seminární práce

do předmětu Finanční trhy

Jméno: Jana Horáková
UČO: 170176
Studijní obor: Finanční podnikání
Datum: 16. 10. 2007

Obsah

Obsah.....	2
Úvod.....	3
FOREX.....	4
HISTORIE FOREXU.....	5
POJMY.....	8
1) MĚNOVÝ PÁR, BUY, SELL, ASK, BID.....	8
2) BOD.....	8
3) SPREAD.....	8
4) LOT.....	9
5) PIP VALUE.....	9
6) MARGIN, LEVERAGE.....	10
7) ROLLOVER.....	11
FUNDAMENTÁLNÍ ANALÝZA.....	12
TECHNICKÁ ANALÝZA.....	12
Závěr.....	13
Použité zdroje.....	14

Úvod

Trh s mezinárodními měnami je jedním z nejlíkvidnějších trhů na světě a vysoký pákový efekt umožňuje využít i malé výkyvy měnových kurzů. Tyto výhody jsou příčinou neustálého růstu zájmu investorů o obchodování s měnami na Forexu. Proto je také FOREX jedním z nejzajímavějších finančních trhů. Cílem této seminární práce je vysvětlit ekonomické pojmy vztahující se k problematice Mezinárodního devizového trhu, objasnit základní principy jeho fungování a ilustrovat je na příkladech. Při zpracování tématu byly použity metody analýza, syntéza a kompilace.

FOREX

FOREX (*Foreign Exchange Market*), označovaný též jako Mezinárodní devizový trh, je zjednodušeně řečeno obchodování s cizími měnami. Je to celosvětová síť, která je propojená nejmodernějšími prostředky komunikace. Jedná se o systém vzájemně propojující banky, pojišťovny, investiční fondy a brokerské společnosti, které sdružují individuální investory. Jejich společným prvkem je využívání mechanismů umožňujících zhodnotit investice v závislosti na pohybech měny.¹

„Forex tedy není trhem v tradičním smyslu slova. Nemá jediné centrum, konkrétní místo uskutečněního obchodu, na rozdíl například od burzovního trhu s futures a komoditami. Obchody se uskutečňují telefonicky a přes počítačové terminály ve stovkách bank po celém světě. Díky vytvoření a rozvoji sítě Internet již není konkrétní investor nucen využívat služeb velkých bank, jeho obchody se mohou realizovat přes internetovou síť z jeho domácího nebo pracovního počítače.“²

Hlavní princip činnosti Forex spočívá ve směně jedné měny za jinou. Přičemž směnný kurz se řídí nabídkou a poptávkou účastníků finančního trhu. Směna se realizuje v poměru, se kterým souhlasí obě strany kontraktu. Možnost získání výnosu na měnovém trhu je založena na faktu, že každá národní měna je zbožím a její hodnota je relativní. Příčiny změn měnových kurzů jsou různé, mohou jimi být ekonomické podmínky jednotlivého státu (produktivita práce, inflace, nezaměstnanost apod.) nebo třeba i přírodní katastrofy.

„Mezinárodní měnový trh (Forex) je největší finanční trh na světě s průměrným denním obratem 1,9 biliónů dolarů – téměř 30krát více než je celkový objem na všech amerických akciových burzách. Pouhých 5% objemu obchodů na Forexu provádí firmy a vlády, které nakupují a prodávají zboží a služby v zahraničí. Zbylých 95% obchodů pak tvoří investice s cílem dosažení zisku.“³

¹ <http://www.financnik.cz/clanky/virtual/forex/>

² <http://www.fxtt.cz/index.php?newsid=21>

³ <http://www.colosseum.cz/index.php?m=trhy&sub=forex>

HISTORIE FOREXU

Forex se utvořil 70. letech minulého století, kdy došlo v mezinárodních obchodech ke změně směnných kurzů měn z fixních na plovoucí kurzy. Po 2. světové válce se státy podle Brettonwoodské dohody podíleli na systému, ve kterém byly směnné kurzy vázány na množství zlatých rezerv, náležejících danému státu.⁴

Nástup Forexu (International Interbank Foreign Exchange) datujeme od roku 1971, kdy byly USA vyňaty ze zlatého standardu. Forex začal fungovat na bázi pevných devizových kurzů jednotlivých měn. Prvními účastníky trhu (obchodníky s cizími měnami) se staly centrální banky, nadnárodní bankovní domy a významné investiční společnosti.

Systém pevných devizových kurzů se však z důvodu nadměrného zbavování se amerického dolaru zhroutil a 1. března 1973 byl tento trh všeobecnou dohodou mezi jednotlivými národy oficiálně uzavřen. Tím začala nová éra mezinárodního devizového trhu i Forexu v dnešní podobě. „Až do nedávné minulosti byl mezinárodní měnový trh pro širokou obec investorů, obchodníků a především pro řadu individuálních zájemců finančně nedostupný. Minimální finanční nároky (nejvíce likvidní a obchodovaný standardní dolarový jeden lot má hodnotu 100 000 USD) byly totiž zcela mimo zdroje průměrných investorů.“⁵

Od té doby se však situace změnila. „Celosvětové politické a hospodářské změny daly možnost vzniku novým účastníkům trhu, kteří se rekrutují ze sekundárních bank, pojišťoven, finančních společností a brokerských společností, a kteří díky *marginovému* (zálohovému) obchodování na principu *leverage* (páky) zpřístupnili trh také ostatním investorům.“⁶ Podíl drobných individuálních spekulantů na trhu se rozšířil na přelomu tisíciletí. Tento rozmach souvisí především s rozvojem informačních technologií a globalizací trhů. Dnes je trh s mezinárodními měnami jeden z nejlikvidnějších trhů na světě, v některých dnech přesáhne denní obrát i hranici 2,2 bilionu USD.⁷

⁴ http://www.4ex.cz/index.aspx?body=zakladni01_cz

⁵ <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/obchodujeme-forex-1.html>

⁶ <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/obchodujeme-forex-1.html>

⁷ <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/obchodujeme-forex-1.html>

FUNGOVÁNÍ FOREXU

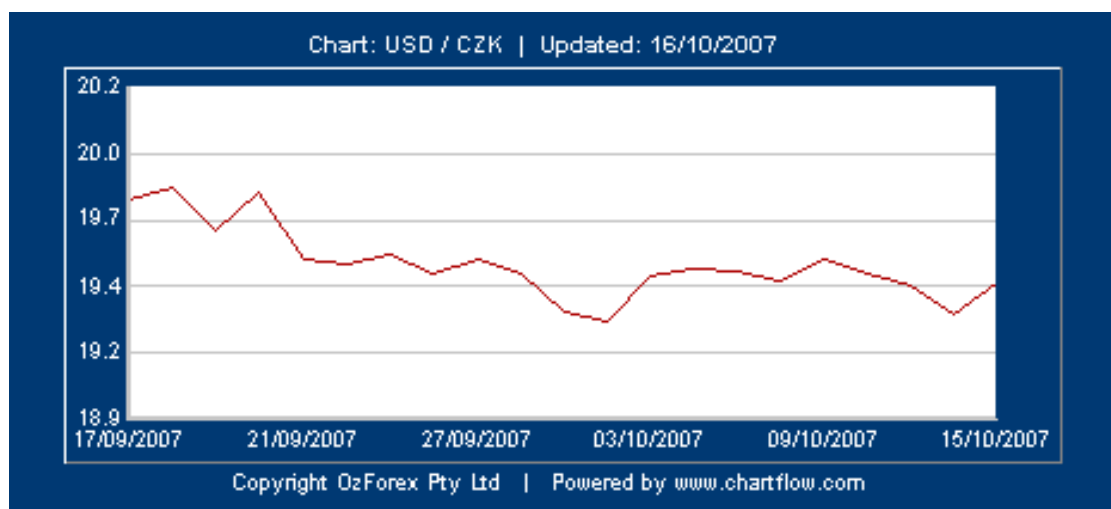
Zahraniční měny jsou souvislým globálním trhem. Účastníkům poskytují přístup na trh 24 hodin denně. Ke krátkému přerušení obchodování dochází jen přes víkend. Hlavními dealerskými centry jsou New York, Londýn, Tokio a Sydney.

Světové měny se obchodují v *párech*. První měna z páru se nazývá *základní* a druhá je tzv. *křížová měna*. Kurz je přitom vždy udáván za jednu jednotku základní měny. Například kurz EUR/USD 1,2116 znamená, že 1 euro má hodnotu 1,2116 amerického dolaru. Pokud kurz roste, základní měna posiluje a křížová oslabuje. Naopak klesající kurz představuje oslabení základní měny a posílení křížové.⁸

Obchodník realizuje svůj zisk nákupem nebo prodejem určité měny za jinou měnu. Hlavní a nejčastěji obchodované měny jsou měnami států se stabilními vládami a centrálními bankami, které mají za cíl nízkou inflaci. K měnám, které jsou často obchodovány za USD, patří japonský jen, britská libra, švýcarský frank, a euro, které tak jsou nejvíce likvidními. „Země trpící politickou nestabilitou nebo hospodářským zmatkem a ty, které využívají monetární expanzi k posilování hospodářství, nebo monetární devalvaci ke zvýšení vývozu, obvykle mají relativně vyšší inflaci a slabší měny.“ Exotické měny jsou často přísně regulovány a nepříliš likvidní.⁹

⁸ <http://www.colosseum.cz/index.php?m=trhy&sub=forex&sub2=jak>

⁹ http://www.4ex.cz/index.aspx?body=zakladni02_cz



Graf vývoje kurzu měnového páru USD/CZK za poslední měsíc¹⁰

Obchodníci mohou vytvářet zisky, ať měna stoupá nebo klesá, mohou tzv. zaujmout dlouhou či krátkou pozici. Při zaujetí **dlouhé pozice** obchodník předpokládá růst ceny, nakupuje určitou měnu za určitou cenu a snaží se prodat ji později za vyšší cenu. Naopak zaujetí **krátké pozice** znamená, že obchodník prodá určitou měnu, u které předpokládá znehodnocení, a snaží se tuto měnu později nakoupit za ještě nižší cenu.

S každým obchodem investor současně otevírá dlouhou pozici v jedné měně a krátkou pozici ve druhé měně. Může tak vydělat na poklesu kurzu stejně jako na jeho vzestupu.¹¹

Nákupy a prodeje měn lze rozdělit na reakční, které jsou odezvou na ekonomické a politické události, a spekulativní, již jsou odezvou na události budoucí, zatím pouze předpokládané.

¹⁰ <http://www.chartflow.com/tools/fxChart.asp>

¹¹ <http://www.colosseum.cz/index.php?m=trhy&sub=forex&sub2=proc>

POJMY

1) MĚNOVÝ PÁR, BUY, SELL, ASK, BID

Měny se obchodují v párech, EUR/USD, USD/JPY, EUR/JPY atd.

Kupuje se (*buy*) nebo prodává (*sell*) první měna páru (u páru EUR/USD to bude euro). Druhá měna se prodává nebo kupuje v opačné pozici.

Vyskytují se i výrazy *Ask*, tedy požadavek ve smyslu nákupu, a *Bid* jako prodej.

2) BOD

Dílčí jeden **bod** (též označován *pips* či *point*) je matematicky 0,0001 nějaké jednotky.

Např. 1,0550 ... výchozí kurz

1,0549 ... kurz o jeden bod nižší než výchozí kurz

1,0554 ... kurz o čtyři body vyšší než výchozí kurz

Na čtyři desetinná místa se kotují všechny měnové páry mimo japonského jenu (JPY), který je kotován ve všech párech na dvě desetinná místa 0,01.

3) SPREAD

Spread (neboli *rozpětí*) je rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou. „U Forexu platí obecná zásada - spread je přímo úměrný likviditě měny. Proto nejvíce obchodované páry EUR/USD a USD/JPY mají nízké spready, neboť jejich likvidita (zájem o koupi nebo prodej) je vysoká.

Naproti tomu hůře likvidní měnové páry mají vysoké spready. Například britská libra (GBP) a švýcarský frank (CHF) jsou poměrně likvidní dílčí měny, ale spread u měnového páru (neboli *kotace*) GBP/CHF je 10-12 bodů. Tento pár není zkrátka významně obchodovaný.“¹²

Spread má na FOREXU pro investora zásadní význam, protože ovlivňuje jeho zisk nebo ztrátu. Proto se investoři snaží najít brokera, který nabízí nejmenší spready. Pro hlavní měnové páry EUR/USD a USD/JPY je obvyklý spread u velkých společností 3 body. „Další velmi likvidní páry jako GBP/USD, USD/CHF, EUR/JPY, USD/CAD a AUD/USD mají obvykle spready mezi 4 - 5 body.“¹³

¹² <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-II.html>

¹³ <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-II.html>

4) LOT

Lot je jedna nákupní či prodejní jednotka v hodnotě 100 000 jednotek dané měny. U páru EUR/USD jde o sto tisíc euro, u GBP/USD sto tisíc liber atd.

5) PIP VALUE

Pip Value (označována zkratkou PV) je hodnota každého bodu u jednotlivých měnových párů, tato hodnota bývá u dílčích párů rozdílná. U standardního jednoho lotu má Pip Value hodnotu 10 USD za jeden bod pro páry EUR/USD, GBP/USD a AUD/USD, kdy je kotována daná měna k dolaru, opačná kotace (dolar k jiné měně) se liší. „Jiné hlavní páry mají proto hodnoty PV různé:

USD/CHF, USD/CAD, EUR/CHF zhruba kolem 8 USD za bod,

USD/JPY a EUR/JPY něco přes 9 USD za bod,

EUR/GBP pak asi 18 USD/bod.¹⁴

*Příklad:*¹⁵

Byl zadán obchodní příkaz na nákup měny EUR/USD v objemu 1 lot ... odpovídá 10 USD při hodnotě 1,2340 nákup.

Spread je 3 body.

Obvyklá prodejní cena tedy činí 1,2337.

3 body x 10 USD = 30 USD => Hned při vstupu je obchodník **v mínusu 30 USD.**

Cena vzroste na hodnotu 1,2348.

Pozici uzavřeme.

8 bodů x 10 USD = 80 USD => **Zisk 80 USD.**

(Pokud bychom obchodovali s více, např. 3 loty, zisk by se odpovídajícím způsobem znásobil, v tomto případě by tedy činil 3 x 80 USD = 240 USD.)

¹⁴ <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-II.html>

¹⁵ <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-II.html>

6) MARGIN, LEVERAGE

Margin (neboli *záloha* či *záruka*) je základním nástrojem při obchodování investorů přes banky nebo brokerské společnosti. Margin má souvislost s pákovým nástrojem.

Leverage (*pákový nástroj*, *páka*) je poměrový zálohový systém často využívaný drobnými investory, jelikož tito účastníci trhu nemusí mít k dispozici takovou sumu peněz, aby mohli obchodovat v celých lotech – 100 000 jednotkách určité měny.

Drobní investoři skládají zálohy (margin) na účet brokerské společnosti v takové velikosti, která odpovídá poměru leverage k celkové částce (jednomu lotu). Velikost páky (leverage) je tak přímo úměrná složené záloze.

Příklady:¹⁶

Když broker nabízí páku 200:1, pak na jeden lot je nutný margin:

$$100\,000 / 200 = 500 \text{ USD.}$$

Broker požaduje složení zálohy 1000 USD za jeden lot, jeho páka tedy je:

$$1000 / 100\,000 = 0,01 \quad \Rightarrow \quad 100:1$$

Výše poskytnuté páky závisí na velikosti brokerské společnosti, na tom, jak vysoké páky si může dovolit. Záleží přímo na investorovi, jakého brokera a s jak vysokou leverage zvolí. Páky se pohybují od hodnoty 400:1 až po třeba jen 1:1. Pro malé investory je výhodná co největší páka, a tím i co nejmenší záloha. Díky finanční páce vede každá změna kurzu měny k většímu procentnímu zhodnocení (ale i znehodnocení) investovaných prostředků (záloze). Páka umožňuje dosahovat se stejným kapitálem vyšších zisků a současně využívat i minimálních pohybů kurzu. Jejím použitím se ale zvyšuje podstupované riziko.¹⁷

U některých brokerů může být výše marginu závislá na počtu lotů, který je v jednom obchodním příkaze zadáván. S větším počtem bývá požadována vyšší záloha na lot.

¹⁶ <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-II.html>

¹⁷ <http://www.colosseum.cz/index.php?m=trhy&sub=forex&sub2=proc>

Příklady:¹⁸

Obchodujeme 2 loty ... margin 250 USD/lot ... požadovaná záloha: $2 \times 250 = 500$ USD.

Obchodujeme 6 lotů ... margin se zvýší na 500 USD/lot ... záloha: $6 \times 500 = 3000$ USD.

Některé velké společnosti pravidelně obchodujícím investorům poskytují i úročení nevyužitých marginů.

7) ROLLOVER

Rollover (*převrácení, překlopení*) je vlastně provedení výměny pozice. Jde o situaci, kdy obchodník nechává přes noc otevřenou pozici. Kritickým časem na spotovém Forexovém trhu je 22,00 hod. GMT (Greenwich času), tedy 23,00 hod. SEČ, kdy musí být všechny obchody uzavřené. Každá pozice, kterou drží investor přes 23,00 hod. našeho času je tak automaticky převedena do dalšího obchodního dne. „V této souvislosti jsou investorovi připisovány a odepisovány příslušné úroky. Z každé dlouhé pozice (koupená měna), kterou drží ve 23:00 SEČ, úroky dostává a naopak z každé krátké pozice (prodaná měna) úroky platí.“¹⁹

Na tomto automatickém systému můžeme vydělat i ztratit v závislosti na momentálním stavu.

¹⁸ <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-II.html>

¹⁹ <http://www.colosseum.cz/index.php?m=trhy&sub=forex&sub2=paka>

FUNDAMENTÁLNÍ ANALÝZA

Pro obchodování na Forexu se používá fundamentální a technická analýza. Fundamentální analýza se zabývá vlivem ekonomických a hospodářských data (HDP, index spotřebitelských cen, index výrobních cen, úrokové sazby atd.) a politické situace na vývoj kurzu.

Postup fundamentální analýzy při zkoumání Forexového trhu se odehrává ve dvou krocích:

1. *Globální analýza* - předpovídá vývoj měnových trhů jako celku
2. *Analýza konkrétního subjektu* – sleduje vývoj určitého měnového páru

Mezi nejdůležitější ukazatele, jimž se věnuje globální analýza, patří úrokové sazby, hrubý domácí produkt, fiskální politika, monetární politika, inflace, politické a ekonomické šoky.²⁰

TECHNICKÁ ANALÝZA

Technická analýza využívá toho, že během historie ukázaly měny zjizitelné trendy a struktury, které investorům poskytují možnosti zisku. Technická analýza je výzkum dynamiky trhu s pomocí statistiky, tabulek, grafů, indikátorů, zahrnuje počítačové diagramy využívající trendové linie, úrovně podpory a odporu a zvraty.²¹

Různé metody technické analýzy se dají shrnout do tří základních skupin:

- 1) *Vyhodnocování směrů a trendů*
- 2) *Průzkum a vyhodnocení grafů*
- 3) *Zkoumání různých indikátorů*

Technický analytik na Forexovém trhu předpokládá existenci grafických formací, jež mají tendenci se pravidelně opakovat. S délkou trvání grafické formace se zvyšuje spolehlivost prognózy.²²

²⁰ <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-fundamentalni-analyza.html>

²¹ http://www.4ex.cz/index.aspx?body=zakladni02_cz

²² <http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-technicka-analyza-1.html>

Závěr

FOREX je oblíbeným trhem pro drobné investory, kteří mohou prostřednictvím brokerských společností snadno zhodnocovat své finanční prostředky 24 hodin denně. Tato seminární práce může posloužit začátečníkům ve Forexovém obchodování jako základní teoretický vstup do této problematiky. Čtenáři byli seznámeni s pojmy vztahujícími se k Forexovému trhu a principy jeho fungování. Zájemci o podrobnější informace se mohou dále vzdělávat prostřednictvím e-learningové Forexové školy, firemního školení nebo za použití demo účtů poskytovaných na internetu.

Použité zdroje

http://www.4ex.cz/index.aspx?body=zakladni01_cz [ze dne 14. října 2007]

http://www.4ex.cz/index.aspx?body=zakladni02_cz [ze dne 14. října 2007]

<http://www.chartflow.com/tools/fxChart.asp> [ze dne 16. října 2007]

<http://www.colosseum.cz/index.php?m=trhy&sub=forex&sub2=jak> [ze dne 14. října 2007]

<http://www.colosseum.cz/index.php?m=trhy&sub=forex&sub2=proc> [ze dne 14. října 2007]

<http://www.colosseum.cz/index.php?m=trhy&sub=forex&sub2=paka> [ze dne 14. října 2007]

<http://www.colosseum.cz/index.php?m=trhy&sub=forex> [ze dne 14. října 2007]

<http://www.financnik.cz/clanky/virtual/forex/> [ze dne 13. října 2007]

<http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/obchodujeme-forex-1.html>
[ze dne 13. října 2007]

<http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-II.html>
[ze dne 13. října 2007]

<http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-fundamentalni-analyza.html>
[ze dne 13. října 2007]

<http://www.financnik.cz/komodity/zkusenosti/forex-technicka-analyza-1.html>
[ze dne 13. října 2007]

<http://www.fxtt.cz/index.php?newsid=21> [ze dne 14. října 2007]